

468. mál

Alþingi
Erlendi nr. P 141/899
komudagur 5.12.2012

5.12.2012

Helstu athugasemdir Samtaka ferðapjónustunnar við tillögu um hækkun virðisaukaskatts á gistingu úr 7% í 14% frá 1. maí 2013 (nánar á bls. 2)

1. Breytingin kemur alltof seint fram og mun stór hluti hækkunarinnar lenda á gististöðunum sem ráða illa við hana. Löngu búið að gefa út verðskrár fyrir komandi ár og gera samninga við erlenda hópa/einstaklinga.
2. Hækkun skatta er himnasending fyrir svarta markaðinn sem kemur til með að hagnast mest á breytingunni.
3. Varasamt er að flækja skattkerfið með því að bæta við skattþrepi fyrir 608 lögaðila í gististarfsemi. Einn gististaður getur þurft að setja fjögur þrep virðisaukaskatts á reikninginn (gisting 14%, morgunverðurinn 7%, áfengi 25.5% og seld afþreying 0%).
4. Áætlaður tekjuauki vegna breytingarinnar upp á 1.1 milljarð króna á árinu 2013 mun ekki skila sér. Hér er eingöngu um að ræða tölur á blaði, sem ekki er innistæða fyrir, til að fegra fjárlagafrumvarpið. Gisting mun verða fyrirframgreidd, morgunverður með 7% vsk hækkar hlutfallslega og heildarumsvif greinarinnar verða minni en ella.
5. Í greinargerð fjárlagafrumvarpsins er flaggað upplýsingum úr skýrslu Hagfræðistofnunar HÍ. Rétt er að benda á hversu óvönduð sú umfjöllun er. Sem dæmi má nefna að Hagfræðistofnun gerir ráð fyrir að 17% hækkun á gistikostnaði hafi mjög lítil áhrif á eftirspurn. Þetta er ekki í samræmi við reynslu þeirra sem viðskiptin stunda.
6. Miklar breytingar hafa á síðustu árum orðið á eignarhaldi á fasteignum hótelfyrirtækjanna sem hafa haft áhrif á virðisaukaskattsskil félaga í gistipjónustu. Fasteignir hafa flust yfir í sérhæfð fasteignafélög, sem skila 25,5% vsk.
7. Af 27 ESB þjóðum eru 23 þjóðir með gistinguna í lægra þrepi. Meðal virðisaukaskattur á gistingu í Evrópu er 10%. Hjá helstu ferðamannþjóðunum s.s. Frakklandi og Þýskalandi er skatturinn 7%.

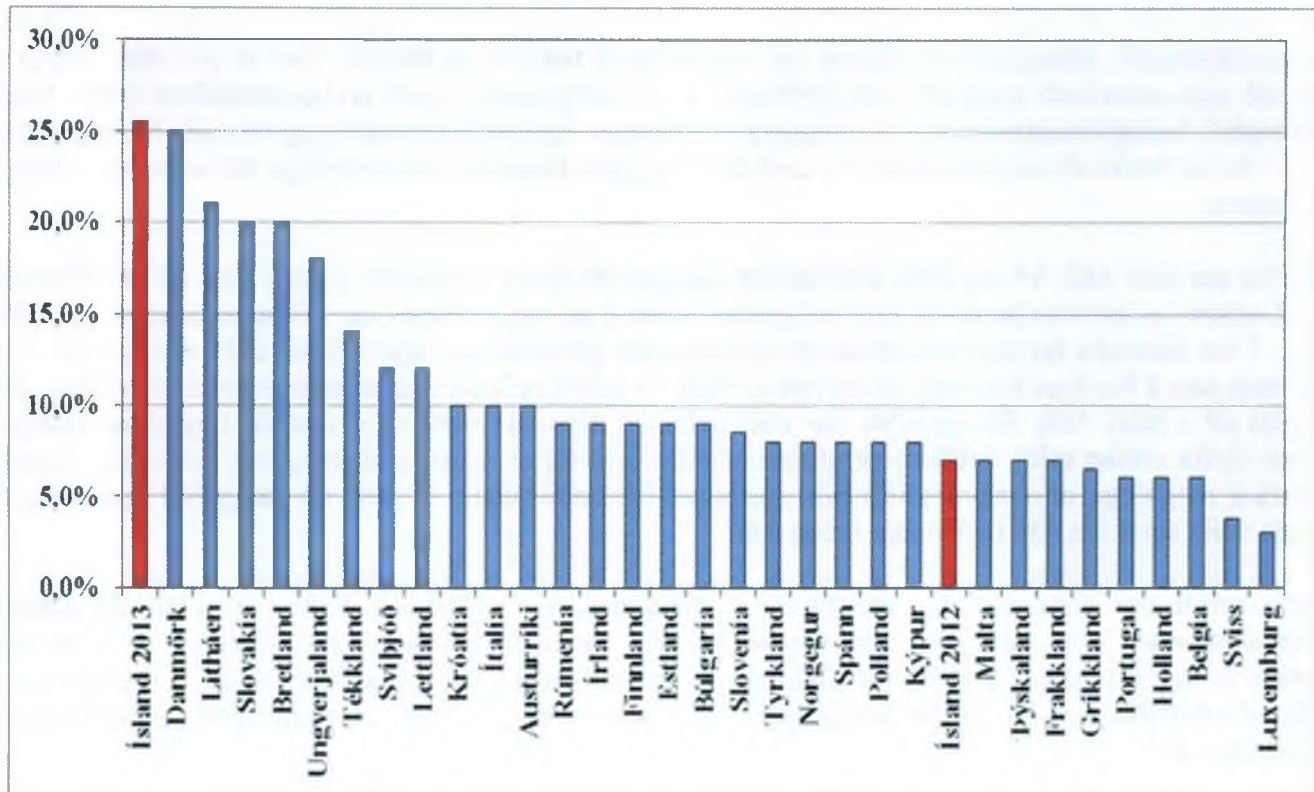
Tillögur til lausnar

Skynsamlegast væri að leggja áherslu á að uppræta svarta og leyfislausu gistingu og ná þannig inn auknum tekjum. Samtökin hafa lagt fyrir fjármálaráðuneytið tillögur að auknum tekjum fyrir ríkissjóð t.d. afnema rekstur leyfislausra gististaða og selja erlendum ferðamönnum náttúrupassa. Þessar tekjur yrðu hærri en sá ávinningur sem ríkisstjórnin telur sig geta haft af hækkun virðisaukaskatts.

Nánar um athugasemdirnar

1. Samkvæmt skýrslu sem KPMG vann og send hefur verið til alþingismanna var framlegð gististaða árið 2011 aðeins 5,9% að meðaltali á landinu öllu og 2,9% í Reykjavík. Framlegðin þarf að standa undir m.a. fjármagnskostnaði, afborgunum af lánnum og endurnýjun á tækjum og búnaði. Það er því ekki gerlegt að bæta við virðisaukaskatti enda ekki eðli virðisaukaskatts að fyrirtækin þurfi að kostnaðarfæra hann. Helsta sölutímabili ferðaþjónustunnar (ca. 3 mánuðir) er að ljúka. Íslenskir gististaðir og erlendir ferðaheildsalar eru því löngu búnir að auglýsa verð fyrir árið 2013 og gera bindandi sölusamninga um verulegan hluta af gistirýminu.
2. Í skýrslu um átak ASÍ, SA og RSK sem nefnist „Leggur þú þitt af mörkum“ kemur fram að samfélagslegt tap af svartri atvinnustarfsemi sé 13.8 milljarðar króna á ári og er hótél- og veitingastarfsemi þar efst á blaði. Í leit Samtaka ferðaþjónustunnar að leyfislausum gististöðum í upphafi árs 2011 fundust t.d. 1200 leyfislaus rúm á Reykjavíkursvæðinu en það er meira umfang en á tveimur stærstu hótélum landsins. Þess má geta að í átaki ASÍ, SA og RSK var aðeins farið í fyrirtæki með rekstrarleyfi. Leyfislaus útleiga á íbúðum hefur aukist mjög hröðum skrefum undanfarið ár og er starfsemin mjög vel skipulögð. Lausleg könnun á mögulegu umfangi leyfislausrar gistingar á Íslandi bendir til þess að vangreidd opinber gjöld þessara aðila nemi um 450 milljónum króna á ári.
3. Í nefndarálitum um frumvarp um ráðstafanir í skattamálum í desember 2009 var fallið frá hækkun virðisaukaskatts á gistingu í 14% þar sem sú breyting var talin varasöm vegna hættu á að hún flækti skattkerfið og yki hættu á skattundanskotum. Í umsögn RSK frá sama tíma segir “upptaka á nýju virðisaukaskattsþrepi, 14%, eykur flækjustigið við framkvæmd laganna og eykur hættu á mistökum við tekjuskráningu”.
4. Ástæður þess að tekjur muni ekki skila sér á árinu 2013 eru; (1) stórir viðskiptavinir munu greiða gistireikninga sumarsins fyrir gildistöku laganna með 7% skatthlutfalli (2) Freisting verður að færa veltu í lægsta þrep, s.s. morgunmat. Eftirlit verður mjög flókið með slíku. (3) Umræðan um hækkunina hefur þegar haft þau áhrif að viðskiptavinir halda að sér höndum um bókun á ferðum til landsins og hafa jafnvel lagt áherslu á aðra áfangastaði. Þetta kemur ljóslega fram í bókunarstöðu hótelfyrirtækja í dag sem er langt undir því sem var á sama tíma á síðasta ári, allt að 15% samdráttur í bókunum milli ára.
5. Ein meginstöðin í röksemdafærslu í skýrslu Hagfræðistofnunar HÍ byggir á erlendri könnun frá árinu 2005, sem miðast við ferðalög til Ástralíu. Ekki verður séð hvernig unnt er að nota þessar upplýsingar til að fullyrða að hækkun á gistingu hafi lítil áhrif á ferðaþjónustuna á Íslandi. Hlutdeild flugfargjalda hlýtur að veða þyngra í þeirri ákvörðun vegna mikillar fjarlægðar en ákvörðun ferðamanna frá okkar helstu viðskiptalöndum að ferðast til Íslands. T.d. tekur ferðalag frá Kaupmannahöfn til Ástralíu 30 klst. meðan flugtíminn til Íslands er 3 klst.. Vegna þessa er nærtækt að ætla að hækkun gistikostnaðar í Ástralíu hafi minni áhrif á ákvörðun ferðamanna en hækkun hér á landi.
6. Við bankahrunið og í kjölfar þess varð mikið umrót á fasteignamarkaði. Gengistryggðir og vísitölutryggðir leigusamningar hótela hækkuðu um 40% og útilokað var að reksturinn stæði undir slíkri hækkun. Í endursamningum við fasteignafélög, sem nú voru flest í beinni eða óbeinni eigu bankanna (Reitir, Eik, Reginn o.s.frv) hækkaði húsnæðiskostnaður varanlega og í mörgum tilfellum voru fasteignir færðar úr hótélrekstrarfélögum yfir í sérhæfð fasteignafélög. Háar leigugreiðslur, sem bera 25,5% vsk eru greiddar til fasteignafélaganna. Leigan reiknast sem innskattur á rekstrarfélög hótélanna. Út frá þessu hefur spunnist mjög ósanngjörn umræða um ríkisstyrki til gistipjónustunnar. En eðli málsins samkvæmt skila fasteignafélagin síðan virðisaukanum til ríkisins eins og lög gera ráð fyrir. (sjá bakhlið)

Virðisaukaskattur á hótelrekstur - samanburður á hótelfélagi og fasteignafélagi			
Þús.kr.	Raun		Sameinað í eitt félag
	Hótel	Fasteignafélag	
Rekstrartekjur			
Sala	1.481.134	383.612	1.481.134
Samtals rekstrartekjur	1.481.134	383.612	1.481.134
Rekstrarkostnaður			
Húsnæðiskostnaður	415.579	76.156	108.123
Annar rekstrarkostnaður	845.538	6.780	852.318
Samtals rekstrarkostnaður	1.261.117	82.936	960.441
EBITDA framlegð	220.017	300.676	520.693
EBITDA %	14,9%	78,4%	35,2%
Virðisaukaskattsskil			
Útskattur	140.248	97.821	140.248
Innskattur vegna rekstrar	(53.865)	(2.543)	(56.408)
Innskattur vegna húsaleigu	(97.821)		
Innskattur vegna endurbóta	(23.722)	(7.253)	(30.975)
Mismunur	(35.160)	88.025	52.865